

Rolnummers 2284 en 2295
Arrest nr. 49/2003 van 30 april 2003

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 22 van het decreet van het Waalse Gewest van 6 april 1995 betreffende de integratie van gehandicapte personen, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Luik en de Raad van State.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters L. François, P. Martens, R. Henneuse, M. Bossuyt, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman en E. Derycke, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen*

a. Bij vonnis van 31 oktober 2001 in zake M. Schmitz en zijn echtgenote M. Hurtgen tegen het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 6 november 2001, heeft de Arbeidsrechtbank te Luik de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« Schendt artikel 22 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 6 april 1995 de artikelen 39, 134 en 146 van de Grondwet in zoverre het een commissie van beroep instelt, een rechtsprekende instantie die uitspraak doet betreffende een beroep ingesteld door een persoon tegen een beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen inzake een individueel recht op een financiële tegemoetkoming betreffende de kosten voor huisvesting, dagopvang, onderhoud, behandeling en opvoeding, in die zin geïnterpreteerd dat het die persoon een beroep zou ontnemen tegen dezelfde beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen bij de rechtbanken van de rechterlijke orde ?

Schendt artikel 22 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 6 april 1995 de artikelen 39, 134 en 146 van de Grondwet in zoverre het een commissie van beroep instelt, een rechtsprekende instantie die uitspraak doet betreffende een beroep ingesteld door een persoon tegen een beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen inzake een individueel recht op een financiële tegemoetkoming betreffende de kosten voor huisvesting, dagopvang, onderhoud, behandeling en opvoeding, in die zin geïnterpreteerd dat het zou toestaan dat dit beroep zou bestaan naast een beroep tegen dezelfde beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen bij de rechtbanken van de rechterlijke orde ?

Schendt artikel 22 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 6 april 1995 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang gelezen met artikel 16 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden in zoverre het, in de interpretatie dat het de persoon een beroep voor de rechtbanken van de rechterlijke orde ontnemt tegen een beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen betreffende een aangelegenheid van 'de vroegere bevoegdheden van het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten', een willekeurig en onverantwoord verschil in behandeling zou invoeren ten aanzien van een persoon die een beroep zou instellen tegen een beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen betreffende de 'aangelegenheid van de vroegere bevoegdheden van het Fonds van de Franse Gemeenschap voor de sociale integratie van de gehandicapten en hun inschakeling in het arbeidsproces' en die krachtens artikel 26 van de wet van 16 april 1963 wel een beroep kan instellen bij de rechtbanken van de rechterlijke orde ? »

Die zaak is ingeschreven onder het nummer 2284 van de rol van het Hof.

b. Bij arrest nr. 100.813 van 14 november 2001 in zake T. Colard tegen het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 3 december 2001, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 22 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 6 april 1995 betreffende de integratie van gehandicapte personen, in die zin geïnterpreteerd dat het een administratief rechtscollege opricht om te beslissen over de beroepen die worden ingesteld tegen de door het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen genomen beslissingen betreffende dienstverleningen in geld of in natura aan gehandicapte personen, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten en, inzonderheid, de artikelen 146 en 161 van de Grondwet ? »

Die zaak is ingeschreven onder het nummer 2295 van de rol van het Hof.

II. De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen

In de zaak nr. 2284

De eisers voor de verwijzende rechter vragen de vernietiging van een beslissing van de Commissie van beroep die ermee belast is uitspraak te doen over de beroepen ingesteld tegen de beslissingen betreffende de toekenning van dienstverleningen in geld of in natura aan gehandicapte personen, genomen door het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen.

Het Agentschap, dat tegenpartij is in deze zaak, voert aan dat enkel een beroep voor de Raad van State kan worden overwogen, aangezien de vermelde beslissing een administratieve beslissing in betwiste zaken is.

De Rechtbank stelt, enerzijds, vast dat te dezen ook een beroep voor de Raad van State is ingesteld en dat, vóór de overheveling van de in het geding zijnde aangelegenheid naar het Gewest, de beslissingen ter zake enkel konden worden betwist via administratieve beroepen; de Rechtbank stelt, anderzijds, vast dat de eisers zich beroepen op een administratief document waarin wordt gewag gemaakt van de mogelijkheid van een beroep voor de arbeidsrechtbank en dat de arbeidsauditeur van oordeel is dat de betwisting, krachtens de artikelen 144 en 145 van de Grondwet, onder de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken valt, vermits zij betrekking heeft op een recht van geldelijke aard ten aanzien waarvan de overheid over een gebonden bevoegdheid beschikt.

De Rechtbank vraagt zich af of de overdracht van de bevoegdheid naar het Gewest tot gevolg kan hebben dat een beroep voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde mogelijk wordt en stelt vast dat de in het geding zijnde Commissie van beroep een jurisdictionele instantie is, dat de beslissing betrekking heeft op een subjectief recht van de gehandicapte en dat, overeenkomstig artikel 145 van de Grondwet, de betwistingen die daarop betrekking hebben tot de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken behoren, behoudens de bij de wet vastgestelde uitzonderingen; de Rechtbank gaat derhalve na of de decreetsbepaling waarbij de in het geding zijnde Commissie wordt opgericht, in overeenstemming is met artikel 146 van de Grondwet, dat de oprichting van rechtbanken en met eigenlijke rechtspraak belaste organen aan de wet voorbehoudt; zij is van mening dat het naast elkaar bestaan van twee rechtsgangen, de ene voor de in het geding zijnde Commissie en vervolgens voor de Raad van State, de andere voor de rechtbanken van de rechterlijke orde, tot tegenstrijdige beslissingen kan leiden.

Naast die kwestie van bevoegdheidsverdeling stelt de Rechtbank vast dat de in het geding zijnde beslissing betrekking heeft op een aangelegenheid die wordt geregeld bij het koninklijk besluit nr. 81 tot instelling van een

Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, waarvan de opdrachten zijn overgenomen door het voormelde Agentschap krachtens artikel 12 van het in het geding zijnde decreet; tegen de beslissingen van het Agentschap kan beroep worden ingesteld voor de voormelde Commissie van beroep en voor de Raad van State terwijl tegen de beslissingen van hetzelfde Agentschap die betrekking hebben op de vroegere bevoegdheden van het Fonds van de Franse Gemeenschap voor de sociale integratie van de gehandicapten en hun inschakeling in het arbeidsproces, beroepen zouden kunnen worden ingesteld voor de rechtbanken van de rechterlijke orde. De Rechtbank vraagt zich af of dat verschil in behandeling in overeenstemming is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Bij een vonnis van 31 oktober 2001 heeft zij de voormelde prejudiciële vragen gesteld.

In de zaak nr. 2295

De verzoeker voor de Raad van State vordert de schorsing van een hem betreffende beslissing van het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen alsmede van de beslissing van de Commissie van beroep inzake integratie van gehandicapte personen, waarbij het door hem tegen de voormelde beslissing van het Agentschap ingestelde beroep werd verworpen.

De Raad van State is van mening dat de tweede beslissing de eerste heeft vervangen en stelt vast dat artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de mogelijkheid uitsluit om een beslissing te schorsen die door een administratief rechtscollege in betwiste zaken is uitgesproken; hij vraagt zich af of de aangevochten beslissing van de commissie van beroep is genomen door een administratieve overheid of door een administratief rechtscollege en stelt vast dat de tweede optie overeenstemt met de expliciete bedoeling van de Waalse decreetgever. Eraan herinnerend dat volgens de artikelen 146 en 161 van de Grondwet geen administratief rechtscollege kan worden ingesteld dan krachtens een wet en dat te dezen de Commissie van beroep bij een decreet is opgericht, is de Raad van State van mening dat volgens de bewoordingen van artikel 5, § 1, II, 4° en van artikel 3, 7°, van het decreet II van 19 juli 1993 van de Franse Gemeenschapsraad tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie, in samenhang met die van artikel 19, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zou kunnen worden beweerd dat, bij de uitoefening van zijn impliciete bevoegdheden, het de Waalse decreetgever toekwam een rechtscollege op te richten belast met de uitspraak over de beroepen ingesteld tegen de beslissingen betreffende de toekenning van dienstverleningen in geld of in natura aan gehandicapte personen door het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen.

Overwegende dat het aan het Arbitragehof toekomt die kwestie te beslechten, heeft hij de hierboven geciteerde prejudiciële vraag gesteld.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikkingen van 6 november en 3 december 2001 heeft de voorzitter in functie de rechters van de respectieve zetels aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om in die zaken artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 19 december 2001 heeft het Hof de zaken samengevoegd.

Van de verwijzingsbeslissingen is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 12 februari 2002 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 maart 2002.

Memories zijn ingediend door :

- M. Schmitz, wonende te 4630 Soumagne, rue Bois-l'Evêque 27, en M. Hurtgen, wonende te 4620 Fléron, rue de Magnée 30, bij op 25 maart 2002 ter post aangetekende brief, in de zaak nr. 2284;

- T. Colard, wonende te 4900 Spa, avenue Dr. P. Gaspar 19, bij op 25 maart 2002 ter post aangetekende brief, in de zaak nr. 2295;

- de Waalse Regering, rue Mazy 25-27, 5100 Namen, en het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen, waarvan de zetel is gevestigd te 6061 Charleroi, rue de la Rivelaïne 21, bij op 29 maart 2002 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 2 april 2002 ter post aangetekende brief;

- de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, 1000 Brussel, bij op 2 april 2002 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 18 september 2002 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- T. Colard, bij op 18 september 2002 ter post aangetekende brief, in de zaak nr. 2295;

- de Waalse Regering en het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen, bij op 18 oktober 2002 ter post aangetekende brief;

- de Vlaamse Regering, bij op 21 oktober 2002 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 30 april 2002 en 31 oktober 2002 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 6 november 2002 en 6 mei 2003.

Bij beschikking van 19 november 2002 heeft voorzitter M. Melchior de zaken voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft het Hof de zaken in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 11 december 2002.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 21 november 2002 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 11 december 2002 :

- zijn verschenen :

. Mr. V. De Coninck *loco* Mr. V. Delfosse, advocaten bij de balie te Luik, voor M. Schmitz, in de zaak nr. 2284;

. Mr. P. Henry, advocaat bij de balie te Verviers, voor T. Colard, in de zaak nr. 2295;

. Mr. V. Ost *loco* Mr. F. Tulkens, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering en het Waalse Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen;

. Mr. O. Vanhulst, tevens *loco* Mr. P. Hofströssler, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

. Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers L. François en M. Bossuyt verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepalingen

A.1.1. De Waalse regering en het Waalse agentschap voor de integratie van gehandicapte personen (hierna W.A.I.G.P.) verklaren dat, krachtens artikel 12 van het in het geding zijnde decreet, het W.A.I.G.P. bevoegd is om uitspraak te doen over, enerzijds, de aanvragen die voordien gericht waren aan het Fonds van de Franse Gemeenschap voor de sociale integratie van de gehandicapten en hun inschakeling in het arbeidsproces, zelf de opvolger van het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen en, anderzijds, de aanvragen die voordien gericht waren aan het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten.

Niettegenstaande de fusie van de twee Fondsen zijn de specifieke kenmerken van de beroepsprocedures behouden en is het dus het onderwerp van de aanvraag dat de juridische of administratieve aard van het beroep bepaalt.

A.1.2. Met betrekking tot de aanvragen om tegemoetkoming voor een studie- of beroepsoriëntering, een beroepsopleiding, het uitoefenen van een beroepsactiviteit, de sociale integratie en de inschakeling in het arbeidsproces en een materiële hulp verklaren de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. dat de beslissingen van het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen onder de arbeidsrechtbanken ressorteerden krachtens artikel 26 van de wet van 16 april 1963 en artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek. Hetzelfde gold bij de oprichting van het Gemeenschapsfonds, maar artikel 36 van het decreet van 3 juli 1991, waarbij dat Fonds werd opgericht, werd door het Hof gecensureerd (arrest nr. 49/93) doordat het artikel 26 heeft opgeheven, omdat artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen de decreetgever niet toestaat op te treden in aangelegenheden die bij de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden.

Het in het geding zijnde decreet van 6 april 1995, waarbij het Agentschap werd opgericht, heeft het voormelde artikel 36 en de meeste bepalingen van de wet van 1963 opgeheven maar heeft artikel 26 ervan gehandhaafd en heeft aldus de mogelijkheid behouden om voor de arbeidsgerechten een beroep in te stellen (artikel 74, 1° en 3°) in overeenstemming overigens met artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek.

A.1.3. Inzake, zoals te dezen, de aanvragen om tegemoetkoming voor een vroegtijdige hulpverlening, de kosten voor huisvesting, dagonthaal, onderhoud, behandeling en opvoeding, een plaatsing in gezinnen, een bijstand om activiteiten van het dagelijkse leven te verrichten en een begeleiding, stellen de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. dat de tegemoetkomingen door het (nationaal) Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, krachtens de artikelen 4, 5, 7, 10, 11 en 12 van het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967, het voorwerp waren van een aanvraag bij de provinciegouverneur en van een beroep bij de Minister van Volksgezondheid. Het in het geding zijnde Waalse decreet heeft het bestaan van een administratieve procedure willen handhaven en daarbij een belangrijke plaats willen inruimen voor de bevoegdheden van gespecialiseerde deskundigen, met verbetering van de kwaliteit van het onderzoek van de beroepen en met bijkomende waarborgen voor onafhankelijkheid. De aanvragen worden thans gericht aan het W.A.I.G.P. (en niet langer aan de gouverneur) en de beroepen worden gericht aan de in het geding zijnde Commissie van beroep, die zonder enige twijfel een administratief rechtscollege is vermits zij door een magistraat wordt voorgezeten, vermits de samenstelling ervan ertoe strekt haar onafhankelijkheid te waarborgen, zij haar huishoudelijk reglement opstelt, zij over uitgebreide onderzoeksbevoegdheden beschikt, zij onder haar leden een rapporteur kan aanwijzen, de partijen conclusies kunnen neerleggen, het beginsel van de tegenspraak moet worden toegepast, de verzoeker zich door een advocaat kan laten bijstaan of vertegenwoordigen, zij slechts beraadslaagt wanneer de voorzitter en drie leden aanwezig zijn, de leden ertoe gehouden zijn het geheim

van de beraadslagingen te bewaren en de beslissingen gemotiveerd, gedagtekend, getekend en bij ter post aangetekende brief betekend worden.

Vervolgens zijn beroepen voor de Raad van State mogelijk.

A.1.4. Aangezien het onderwerp van de aanvraag de aard van de procedure bepaalt, is het volgens de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. uitgesloten de administratieve weg en de gerechtelijke weg met elkaar te verwarren zoals dat in de zaak nr. 2284 is gebeurd. De tweede vraag die in de voormelde zaak is gesteld, is dus zonder voorwerp en de erin aangehaalde cumulatie zou in strijd zijn met de scheiding van de bevoegdheden en met de rechtszekerheid. De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft die regeling goedgekeurd in het advies dat aan het decreet voorafgaat.

Ten aanzien van de bevoegdheidsgeschillen (eerste twee vragen in de zaak nr. 2284 en enige vraag in de zaak nr. 2295)

A.2. De eisers voor de Arbeidsrechtbank (zaak nr. 2284) voeren aan dat, rekening houdend met artikel 146 van de Grondwet, de in het geding zijnde Commissie ongrondwettig is, vermits de in die bepaling gebruikte term « wet » niet op een dusdanig uitgebreide manier kan worden opgevat dat hij de decreten omvat.

A.3.1.1. De verzoeker voor de Raad van State (zaak nr. 2295) is in hoofddorde van oordeel dat de in het geding zijnde Beroepscommissie geen administratief rechtscollege is. Dat kan weliswaar de bedoeling van de wetgever zijn geweest, maar de rechter is niet gehouden door wat tijdens de parlementaire voorbereiding is verklaard. De vraag hoe men een administratief rechtscollege kan herkennen is uiterst delicaat. Het gaat hier echter wel degelijk om een administratieve overheid omdat het beginsel van het vermoeden van grondwettigheid van de wetten ertoe leidt ervan uit te gaan dat de Waalse decreetgever de artikelen 146 en 161 van de Grondwet niet heeft willen schenden, omdat de beslissingen van de Commissie geen gezag van gewijsde hebben (integendeel, de bij artikel 21, zesde lid, van het decreet van 6 april 1995 ingestelde herzieningsprocedure die is georganiseerd bij de artikelen 16 en 17 van het decreet van de Waalse Regering van 4 juli 1996, beperkt de mogelijkheid om de beslissingen tot hulpverlening te herzien geenszins tot de enkele beslissingen die door het W.A.I.G.P. zijn genomen, maar, bij ontstentenis van andere preciseringen en bij een redelijke interpretatie van de door de Waalse decreetgever ingevoerde regeling, maakt die procedure ook de herziening van de beslissingen van de Commissie van beroep mogelijk, met name op initiatief van het Agentschap, zijnde de administratieve overheid in eerste aanleg), omdat de procedure met gesloten deuren plaats heeft, omdat een van de zes leden magistraat van beroep is, omdat die leden geen volledige onafhankelijkheid genieten (hun mandaat is hernieuwbaar) en omdat de personeelsleden die verantwoordelijk zijn voor het onderzoek van de dossiers personeelsleden van het Agentschap zijn, een administratieve overheid waarvan de beslissingen worden betwist, wat schadelijk is voor de onpartijdigheid van de Commissie.

A.3.1.2. De Waalse Regering betwist die argumentatie: het beginsel van de grondwettigheid van de decreten is op zich niet voldoende vermits de bevoegdheidsverdeling de bevoegdheidsoverschrijdingen niet belet, onder meer via artikel 10 van de bijzondere wet; het voormelde artikel 21, § 6, is, volgens de formulering ervan, enkel van toepassing op het W.A.I.G.P. en bovendien houdt een mogelijkheid tot herziening niet in dat er geen gezag van gewijsde is; de zitting met gesloten deuren, die ook in gerechtelijke aangelegenheden kan worden bevolen, wordt verantwoord door de aard van de problemen van de gehandicapte personen; de alleenrechtsprekende magistraat, die men ook in de arbeidsgerechten ziet, beschikt als voorzitter over een niet te verwaarlozen macht en zulks in een rechtscollege dat de wetgever multidisciplinair heeft gewild; zoals in het arrest nr. 26/2002 is vermeld, is het bestaan van tijdelijke mandaten niet ongrondwettig; het onderzoek van de dossiers door de personeelsleden van het W.A.I.G.P. in het geding brengen, komt er ten slotte op neer hen vermeende bedoelingen aan te wrijven.

A.3.1.3. De verzoeker voor de Raad van State stelt in zijn memorie van antwoord dat de elementen die door de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. zijn aangevoerd om het jurisdictioneel karakter van de Commissie aan te tonen (A.1.3) zeer zwak zijn en dat haar onafhankelijkheid twijfelachtig is. Hij is van mening dat die partijen zich verraden door het administratief karakter van de beroepsprocedure op te werpen en door talrijke parallellen aan te halen tussen de vroegere niet-jurisdictionele procedure en de procedure voor de Commissie. De in het geding zijnde bepaling levert geen enkele aanwijzing ten aanzien van de jurisdictionele aard van het beroep dat zij instelt; zij kan ook in die zin worden opgevat dat zij bij de Commissie van beroep een louter administratief beroep creëert dat trouwens, vanuit een bekommernis van goed bestuur, omgeven is met

waarborgen die analoog zijn met die welke voor de jurisdictionele beroepen vereist zijn. De verzoeker verwijst in dat opzicht naar de argumentatie van de Vlaamse Regering (A.5.1 en volgende) volgens welke de door de Raad van State gedane keuze voortvloeit uit een gewone intentieverklaring van de Waalse decreetgever die het Hof niet bindt.

A.3.2. In ondergeschikte orde is de verzoeker voor de Raad van State van mening dat, indien men ervan uitgaat dat de Commissie wel degelijk een administratief rechtscollege is, de in het geding zijnde bepaling de referentienormen waarnaar in de zaak wordt verwezen, schendt. De Raad van State schijnt impliciet te hebben vastgesteld dat de wet van 19 april 1999, door artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen, niet impliciet artikel 22 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 6 april 1995 had opgeheven. Zodoende blijkt de Raad van State te hebben gemeend dat het decreet van 6 april 1995, in zoverre het een bijzonder beroep voor een administratief rechtscollege instelt, een bijzondere bepaling is ten opzichte van de algemene bepaling vervat in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek. Door een eigen beroepsprocedure voor een nieuw administratief rechtscollege te organiseren ontnemt de decreetgever aan de rechterlijke macht een deel van zijn bevoegdheden. De oprichting van rechtscolleges en de vaststelling van hun bevoegdheden maken evenwel deel uit van de aangelegenheden die bij de Grondwet aan de federale wetgever zijn voorbehouden. Zulks is bovendien het geval voor de oprichting van een administratief rechtscollege.

A.3.3. De verzoeker voor de Raad van State is overigens van mening dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen niet vervuld zijn. De in het geding zijnde bepaling is niet noodzakelijk voor de uitoefening van de decretale bevoegdheden vermits, integendeel, het niet de arbeidsrechtbank is die bevoegd is om alle geschillen betreffende de gehandicapte personen te beslechten, de zekerheid van het recht op toegang tot een rechter wordt bedreigd door de oprichting van één rechtscollege, gevestigd te Charleroi, waar het Agentschap zijn zetel heeft, en het onderzoek van de in het geding zijnde dossiers moet worden vergeleken met de waarborg van onpartijdigheid van het arbeidsauditoraat. De impact van de bepaling is niet marginaal vermits er fundamentele beginselen, zoals de toegang tot het gerecht, in het geding zijn en die bepaling een belangrijke invloed heeft op de aan de federale wetgever voorbehouden « natuurlijke » regeling van geschillen over uitkeringen betreffende de rechten inzake uitkeringen aan gehandicapten. Ten slotte is de voorwaarde van de gedifferentieerde behandeling niet vervuld, vermits de in het geding zijnde bepaling in strijd is met de geest van coherentie en vereenvoudiging van de regels tot toekenning van bevoegdheden aan de arbeidsrechtbanken inzake het recht van de gehandicapte personen.

Daarnaast is de in het geding zijnde bepaling nog duidelijker ongrondwettig indien men de vraag concentreert op de inachtneming van artikel 161 van de Grondwet. Zelfs al was het nieuwe artikel 19 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, niet van toepassing op het ogenblik waarop het decreet van 6 april 1995 is aangenomen, toch lijkt het evident dat die bepaling een nieuw licht werpt op het begrip « voorbehouden aangelegenheden ». Een grondwetsbepaling waarbij een aangelegenheid aan de bevoegdheid van de federale wetgever is voorbehouden na de inwerkingtreding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, laat minder dan ooit toe dat de deelentiteiten enige impliciete bevoegdheden uitoefenen. Zulks is het geval voor artikel 161 van de Grondwet.

A.4.1. Volgens de Waalse Regering en het W.A.I.G.P., die wensen te verwijzen naar de arresten nrs. 26/2002 en 61/2002, heeft de vraag of artikel 22 van het decreet in die zin moet worden geïnterpreteerd dat het beroep bij die Commissie in de plaats zou komen van het beroep voor de gerechtelijke rechtscolleges (eerste vraag gesteld door de rechtbank), ofwel of, integendeel, het aan dat beroep zou worden toegevoegd, *quod non*, (tweede vraag gesteld door de rechtbank), niets uit te staan met de vraag of de decreetgever al dan niet bevoegd is om die Commissie van beroep in te stellen. Op de eerste twee prejudiciële vragen gesteld in de zaak nr. 2284 moet dus noodzakelijkerwijze een identiek antwoord worden gegeven. Bovendien berust de tweede vraag gesteld door de rechtbank, op een kennelijk onjuiste interpretatie van de van kracht zijnde wetgeving, zodat die vraag zonder voorwerp is. Daaruit volgt dat de eerste vraag moet worden geherformuleerd in die zin dat zij identiek wordt met de vraag die door de Raad van State in de zaak nr. 2295 is gesteld.

A.4.2. De Waalse Regering en het W.A.I.G.P. stellen dat wanneer de decreten en ordonnances de bevoegdheid van de bestaande federale rechtscolleges bepalen of nieuwe rechtscolleges in de plaats stellen, zij aan het domein raken van de aangelegenheden die bij de artikelen 146 en 161 van de Grondwet aan de federale wetgever zijn voorbehouden en dat sedert de wijziging van artikel 19 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 door de bijzondere wet van 16 juli 1993, artikel 10 voortaan in elke aangelegenheid kan worden aangevoerd, ongeacht of zij voorbehouden of residuair is. De in het geding zijnde bepaling, die in 1995 is

aangenomen, moet worden getoetst aan dat artikel 19 zoals het was geformuleerd na de hervorming van 16 juli 1993 (en vóór die van 13 juli 2001).

A.4.3. Volgens de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. was de Waalse decreetgever bevoegd om de in het geding zijnde Commissie op te richten, vermits de drie voorwaarden voor de uitoefening van de impliciete bevoegdheden die uit de rechtspraak van het Hof voortvloeien, zijn vervuld.

A.4.4.1. In verband met de voorwaarde van noodzakelijkheid voeren zij aan dat vanaf het begin een beroep werd gedaan op een procedure *ad hoc* en op het optreden van een adviesorgaan samengesteld uit geneesheren, pedagogen, juristen en vertegenwoordigers van de homes voor gehandicapten. Aangezien het decreet de integratie van de gehandicapten tot doel heeft en het W.A.I.G.P. hoofdzakelijk tot taak heeft de daarmee gepaard gaande kosten ten laste te nemen, begrijpt men dat het van essentieel belang is de aanvragen om individuele hulpverlening aandachtig te laten onderzoeken door bevoegde, gespecialiseerde en doeltreffende organen, alsmede een doeltreffende en onafhankelijke multidisciplinaire commissie, samengesteld uit specialisten, op te richten om kennis te nemen van de beroepen die tegen de beslissingen van het Agentschap zijn gericht.

Dat optreden is noodzakelijk om de werking van de beroepen te verbeteren en de onafhankelijkheid te waarborgen van het orgaan dat ermee belast is ze te beslechten (wat veronderstelde dat een einde zou worden gemaakt aan de bevoegdheid van de provinciegouverneur en van de minister) en opdat het gespecialiseerd contentieux in de beste omstandigheden zou worden behandeld. Het spreekt natuurlijk voor zich dat een gewoon rechtscollege niet met evenveel zekerheid als de multidisciplinaire Commissie zou kunnen nagaan of de aanvrager al dan niet binnen één van de categorieën valt die zijn vermeld in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 81 (motorische stoornissen, hersenverlamming, ademhalingsstoornissen, dysmelie, kinderverlamming, sclerose multiplex, spinabifida of myopathie, epilepsie, skeletafwijkingen of afwijkingen van de ledematen, neurotische of prepsychotische toestand, enz. ...). De werking ervan zou zich evenmin lenen tot de evaluatie van de in artikel 19 van het decreet bedoelde opportuniteitsoverwegingen. Een gewoon rechtscollege zou systematisch een beroep moeten doen op een deskundigenonderzoek, een procedure waarbij de practici dagelijks ondervinden dat zulks een zware, dure en lange procedure is, terwijl de bevoegdheden van de leden bijdragen tot een dialoog tussen alle leden en de Commissie in staat stellen een meer actieve rol te spelen dan een rechtscollege. Zij houdt rekening met de wettelijkheid en de opportuniteit van de beslissingen.

Dat optreden is ook noodzakelijk opdat de gehandicapte persoon, opnieuw centraal zou worden geplaatst, wat, door middel van lange hoorzittingen en dankzij de ervaring en de opleiding van de leden van de Commissie mogelijk wordt. De Commissie is ook noodzakelijk om de kosten en de termijnen voor de behandeling van de beroepen te beperken (een weigering tot tussenkomst maakt een einde aan de subsidies die worden gestort aan de instellingen die de gehandicapte personen ten laste nemen, wat een proces van snelle beslissing vereist, dat wordt mogelijk gemaakt door de multidisciplinaire samenstelling en de eenvoudiger werkingsregels van de Commissie). Tot slot is zij noodzakelijk opdat alle betrokken personen hun standpunt in de beste omstandigheden zouden kunnen doen gelden: zij worden derhalve door de Commissie samengeroepen en gehoord.

A.4.4.2. De verzoeker voor de Raad van State repliceert dat de door de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. aangevoerde elementen, noodzakelijk zijn om de werking van een bestuur te verbeteren, en niet om de oprichting van een rechtscollege te verantwoorden. Dat rechtscollege, dat trouwens ver van de rechtzoekende afstaat, vermag een niet multidisciplinaire samenstelling te vertonen, vermits het, met behoud van zijn onpartijdigheid, naar het deskundigenonderzoek kan verwijzen. Hij is van mening dat de arbeidsgerechten wel degelijk een grote traditie van specialisatie in de betrokken aangelegenheden hebben, dat zij worden bijgestaan door een auditoraat en dat de deskundigenonderzoeken des te gemakkelijker zijn daar slechts een veertigtal beroepen per jaar zouden worden ingediend; hij merkt op dat in dat verband het W.A.I.G.P. en de Waalse Regering er niet in slagen om op pertinente wijze te bepalen wat, enerzijds, de gegrondheid van het beroep voor de arbeidsrechtbank zou verantwoorden in het kader van betwistingen die betrekking hebben op de aanvragen tot tegemoetkoming voor een studie- of beroepsoriëntering, een beroepsopleiding, het uitoefenen van een beroepsbezigheid, de sociale integratie en de inschakeling in het arbeidsproces en een materiële hulp terwijl, anderzijds, de bevoegdheid van de arbeidsgerechten niet geschikt zou zijn voor de aanvragen tot tegemoetkoming voor een vroegtijdige hulpverlening, de kosten voor huisvesting, dagonthaal, onderhoud, behandeling en opvoeding, een plaatsing in gezinnen, een bijstand om activiteiten van het dagelijkse leven te verrichten en een begeleiding.

Hij betoogt dat men niet inzielt hoe de Waalse Regering haar formele bevoegdheden minder doeltreffend zou uitoefenen indien de beroepen tegen de weigerings van hulpverlening onder de arbeidsrechtbanken zouden ressorteren; integendeel, de fundamentele vrijheden van de rechtzoekenden en de zekerheid van het recht op toegang tot het gerecht zouden via de dubbele aanleg beter beschermd zijn. De bekommernis om alle partijen de mogelijkheid te bieden hun standpunt te laten kennen, leidt ten slotte tot een onevenwicht, vermits de gehandicapte persoon wordt geconfronteerd met een tegenstrever en met een talrijke en gespecialiseerde « jury ».

A.4.5.1. Ten aanzien van de marginale voorwaarde van invloed op de bevoegdheid van de federale wetgever, zijn de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. van mening dat geen enkel fundamenteel beginsel wordt aangetast, vermits het bij het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967 aan de procedure verleende administratief karakter wordt gehandhaafd - en die procedure alleen maar wordt verbeterd - en de in het geding zijnde beslissingen worden beperkt tot een vroegtijdige hulpverlening, tot de kosten voor huisvesting, dagonthaal, onderhoud, behandeling en opvoeding, tot een plaatsing in gezinnen, een bijstand om activiteiten van het dagelijkse leven te verrichten of een begeleiding voor de gehandicapte personen.

A.4.5.2. De verzoeker voor de Raad van State repliceert dat, ook al is de gerechtelijke of administratieve aard van het beroep afhankelijk van het onderwerp van de aanvraag, de evolutie van de wetgeving niettemin leidt tot een herziening van de aangelegenheid en tot de oprichting van één en dezelfde entiteit die verantwoordelijk is voor het bestuur ervan, namelijk het W.A.I.G.P., waarbij een gedeelte van het contentieux onder de arbeidsgerechten blijft ressorteren. De oprichting van een nieuw rechtscollege heeft dus wel degelijk een belangrijke invloed op de bevoegdheid van de wetgever.

A.4.6.1. Ten aanzien van de voorwaarde van gedifferentieerde behandeling blijkt volgens de Waalse Regering en het W.A.I.G.P. dat het optreden van de decreetgever zich tot een dergelijke behandeling leende vermits de nationale overheden zich sedert 1967 bewust waren geworden van de noodzaak van een specifieke wetgeving.

A.4.6.2. De verzoeker voor de Raad van State is daarentegen van mening dat de oprichting van een gecentraliseerd administratief orgaan niet de dissociatie verantwoordt van een contentieux dat eenvormig en coherent dient te worden behandeld, wat zou worden gewaarborgd door de voorschriften waarbij de bevoegdheid van de arbeidsgerechten wordt geregeld.

A.5.1. De Vlaamse Regering verwijst naar de rechtspraak van het Hof en naar de artikelen 10 en 19 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en is van mening dat de wijziging die aan de laatstvermelde bepaling is aangebracht door de wet van 13 augustus 2001, te dezen niet van toepassing is, aangezien de in het geding zijnde bepaling dateert van vóór die wet.

Zij is ook van mening dat het de Waalse Regering toekomt aan te tonen dat de cumulatieve voorwaarden voor toepassing van het voormelde artikel 10 vervuld zijn. In haar memorie van antwoord stelt zij dat de Waalse Regering dat element heeft aangetoond en dat het W.A.I.G.P. en de Ministerraad dezelfde opvatting delen.

A.5.2. Zelfs indien dat bewijs niet wordt geleverd, is de Vlaamse Regering van mening - in ondergeschikte orde volgens de memorie van antwoord - dat artikel 22 ook in die zin kan worden opgevat dat het een gewoon administratief beroep instelt dat beantwoordt aan een bekommernis van goed bestuur en waarborgen geniet die analoog zijn met die welke worden geëist voor de jurisdictionele beroepen. Het in het geding zijnde artikel 22 bevat immers geen enkele aanwijzing in verband met de jurisdictionele aard van het beroep dat het instelt. De niet-jurisdictionele aard kan trouwens worden afgeleid uit het feit dat de Commissie grotendeels uit deskundigen en specialisten is samengesteld, dat de betrokkene weliswaar wordt gehoord maar dat er geen debat op tegenspraak is, dat de Commissie vergadert met gesloten deuren en dat op haar zitting niet noodzakelijk alle leden hoeven aanwezig te zijn. Een dergelijke interpretatie wordt niet verzwakt door de rechtspraak van de verwijzende rechters, (die van oordeel zijn dat het te dezen gaat om een jurisdictioneel orgaan) zoals de rechtspraak van het Hof aantoon met betrekking tot de bevoegdheid van de directeur der belastingen. Bovendien is het van fundamenteel belang dat aan de wetgevende normen een interpretatie wordt gegeven die in overeenstemming is met de Grondwet.

A.6.1. Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag in de zaak nr. 2284 en de prejudiciële vraag in de zaak nr. 2295 is de Ministerraad van mening dat de rechtspraak van het arrest nr. 25/97 niet kan worden herhaald in die zaak aangezien artikel 19 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is

gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993 die te dezen van toepassing is en die de decreetgever voortaan toestaat zich te beroepen op de theorie van de impliciete bevoegdheden, zelfs in de aangelegenheden die aan de federale wetgever zijn voorbehouden. Hij is van mening dat de toepassingsvoorwaarden vervuld zijn, dat het Gewest, teneinde de hulp aan gehandicapten doeltreffend te kunnen organiseren, ook moet kunnen bepalen welk orgaan bevoegd is om van de beroepen kennis te nemen en, in ondergeschikte orde, dat de Commissie onbetwistbaar een administratief rechtscollege is dat de nodige waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid biedt.

A.6.2. Ten aanzien van de tweede prejudiciële vraag in de zaak nr. 2284 is de Ministerraad van mening dat de verwijzende rechter de in het geding zijnde bepaling verkeerd leest : de Waalse decreetgever vermocht immers de Commissie op te richten en het is evident dat enkel de Raad van State kennis kan nemen van de beroepen tegen de beslissingen van de Commissie. Aangezien de gewone rechter geen kennis kan nemen van die beroepen, dient de vraag niet te worden beantwoord.

Ten aanzien van het gelijkheidscontentieux

A.7. De eisers voor de Arbeidsrechtbank (zaak nr. 2284) zijn van mening dat de in het geding zijnde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat zij een discriminatie in het leven roept onder de gehandicapte personen die een beslissing van het W.A.I.G.P. wensen te betwisten : enerzijds, hebben sommigen de mogelijkheid om een gratis beroep in te stellen voor de arbeidsrechtbank, terwijl anderen de kosten van een procedure voor de Raad van State ten laste moeten nemen; anderzijds, wordt de dubbele aanleg in het ene geval wel en in het andere geval niet in acht genomen.

A.8. De Waalse Regering en het W.A.I.G.P. zijn van mening dat er geen twijfel over bestaat dat de in het geding zijnde Commissie een administratief rechtscollege is waarvan de leden onpartijdig en onafhankelijk zijn, de twee meest fundamentele organieke criteria om een rechtscollege te erkennen. Het naast elkaar bestaan van de twee procedures houdt geen discriminatie in.

Zij worden onderscheiden door het onderwerp van de aanvragen, een criterium dat gebruikelijk is inzake de bevoegdheid van de rechtscolleges en dat te dezen van bij het begin werd vastgelegd. De aard zelf van de aanvragen is verschillend; terwijl de arbeidsgerechten kennis nemen van de betwistingen over de aanvragen die worden beoogd in artikel 5, 1°, van het besluit van 4 juli 1996 tot uitvoering van het in het geding zijnde decreet, en die niet inhouden dat wordt onderzocht of de plaatsing in een verblijfscentrum of in een gezin opportuun is, maar wel dat financiële hulp wordt toegekend op grond van objectieve criteria die slechts accessoir verband houden met de medische of psychologische toestand van de betrokkene, neemt de in het geding zijnde Commissie kennis van de aanvragen die gegrond zijn op artikel 5, 2°, van hetzelfde besluit, en die inhouden dat op doorslaggevende wijze de medische en psychologische aspecten worden onderzocht, zodat opportuniteitsoverwegingen in aanmerking moeten worden genomen.

A.9. De Vlaamse Regering, die van oordeel is dat artikel 22 in die zin kan worden opgevat dat het geen jurisdictioneel maar een gewoon administratief beroep instelt (A.5.2), beweert dat vermits de beslissingen van de Commissie die in de plaats komen van de beslissingen waartegen het beroep wordt ingesteld naar de gewone rechtscolleges kunnen worden verwezen, op grond van hun algemene bevoegdheden, of naar de Raad van State, op grond van diens residuaire bevoegdheid (artikel 14, § 1, van de gecoördineerde wetten) het, rekening houdend met het specifieke karakter van de aangelegenheid, niet discriminerend is dat het jurisdictioneel beroep wordt voorafgegaan door een administratieve fase.

A.10. De Ministerraad is van mening dat het criterium van onderscheid objectief en pertinent is, gelet op de historiek van de in het geding zijnde wetgeving : terwijl de wet van 16 april 1963 betreffende de sociale reclassering van de minder-validen heeft voorgeschreven dat de beslissingen genomen door het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten vallen, wordt door het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967 tot instelling van een Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, een administratief beroep bij de minister voorgeschreven.

Thans bieden de beide procedures dezelfde waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid en maken, naar gelang van het geval, beroepen mogelijk voor het arbeidshof of voor de Raad van State, een keuze waarvan de opportuniteit aan de toetsing van het Hof ontsnapt.

Het doel van de maatregel is redelijk en wettig, aangezien de wetgever rekening heeft gehouden met de specifieke kenmerken die inherent zijn aan de toegekende hulp en het mogelijk maken een goede rechtsbedeling te verzekeren, vermits door de oprichting van de Commissie kan worden vermeden dat de arbeidsrechtbanken overstelpt geraken. De aangewende middelen en de nagestreefde doelstellingen vertonen een verband van evenredigheid, vermits het door de decreetgever in aanmerking genomen criterium op de aard van de toegekende tegemoetkoming berust en het om een objectief en redelijk criterium gaat.

- B -

B.1. Het Hof onderzoekt de overeenstemming van de in het geding zijnde bepalingen met de bevoegdheidverdelende regels alvorens de bestaanbaarheid van die bepalingen met het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie te onderzoeken.

B.2. Artikel 22 van het decreet van het Waalse Gewest van 6 april 1995 betreffende de integratie van gehandicapte personen bepaalt :

« Er wordt een commissie van beroep opgericht om te beslissen over de beroepen die ingesteld worden tegen de overeenkomstig dit decreet door het Agentschap genomen beslissingen betreffende dienstverleningen in geld of in natura aan gehandicapte personen.

De commissie van beroep bestaat uit een voorzitter, vijf werkende en vijf plaatsvervangende leden. Ze is multidisciplinair samengesteld en wordt door een magistraat voorgezeten. Om te beslissen mag ze een beroep doen op het advies van gekwalificeerde deskundigen.

De Regering bepaalt de samenstelling, de werkingsregels, de procedure, de termijn van beroep, de wijze van benoeming van de commissieleden en bepaalt de duur van hun mandaat alsook de vergoedingen die aan de voorzitter, de leden en de deskundigen toegekend worden.

De Regering benoemt de voorzitter en de leden van de commissie van beroep. »

B.3.1. In de zaak nr. 2295 stelt de Raad van State het Hof een vraag over de overeenstemming met de artikelen 146 en 161 van de Grondwet van dat artikel 22, geïnterpreteerd in die zin dat het een administratief rechtscollege instelt dat ermee belast is uitspraak te doen over de in dat artikel bedoelde beroepen.

B.3.2. In de eerste twee prejudiciële vragen in de zaak nr. 2284 stelt het Arbeidshof te Luik het Hof een vraag over de overeenstemming met de artikelen 39, 134 en 146 van de Grondwet van het voormelde artikel 22 in twee verschillende interpretaties : volgens de eerste interpretatie zou die bepaling, waarbij een beroep voor de voormelde Commissie in het leven

worden geroepen, geen beroep tegen de beslissingen van het Waalse Agentschap voor de Integratie van Gehandicapte Personen (hierna W.A.I.G.P.) toestaan voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde (eerste prejudiciële vraag); volgens de tweede interpretatie zou zij het naast elkaar bestaan mogelijk maken van het beroep dat zij in het leven roept en van het beroep dat voor de hoven en rechtbanken zou bestaan.

B.4.1. De verzoeker voor de Raad van State betoogt in hoofdorde dat de Commissie van beroep geen administratief rechtscollege is, om reden dat de samenstelling van de Commissie en de voor haar te volgen procedure niet haar onafhankelijkheid en onpartijdigheid zouden garanderen.

B.4.2. Uit de bewoordingen van de door de Raad van State gestelde prejudiciële vraag in de zaak nr. 2295 en uit de motivering van de verwijzingsbeslissing in de zaak nr. 2284 blijkt dat de verwijzende rechters van mening zijn dat de Commissie van beroep een jurisdictionele instantie is. Die kwalificatie stemt overeen met de bedoeling van de decreetgever om een administratief rechtscollege op te richten (*Parl. St.*, Waalse Gewestraad, 1993-1994, nr. 266/1, p. 11).

B.4.3. Het Hof onderzoekt de bestreden bepaling in de interpretatie die eraan is gegeven door de verwijzende rechters. Het zou overigens niet bevoegd zijn om de grondwettigheid te beoordelen van de regels in verband met de samenstelling en de procedure die, in hoofdzaak, niet in het decreet van 6 april 1995 staan maar wel in het besluit van de Waalse Regering van 4 juli 1996 tot uitvoering van dat decreet.

B.5. De artikelen 38 en 127 tot 129 van de Grondwet en de artikelen 4 tot 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen hebben de decreetgever de bevoegdheid verleend een aantal aangelegenheden bij decreet te regelen. Aldus wijst artikel 5, § 1, II, 4°, van dezelfde bijzondere wet, « het beleid inzake minder-validen, met inbegrip van de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van minder-validen, [...] », onder voorbehoud van twee uitzonderingen, aan de gemeenschappen toe. Met toepassing van artikel 138 van de Grondwet is die aangelegenheid toevertrouwd aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie.

B.6. Artikel 146 van de Grondwet bepaalt :

« Geen rechtbank, geen met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan worden ingesteld dan krachtens een wet. [...] »

Artikel 161 van de Grondwet bepaalt :

« Geen administratief rechtscollege kan worden ingesteld dan krachtens een wet. »

Die bepalingen behouden aan de federale overheid de bevoegdheid voor om administratieve rechtscolleges op te richten en hun bevoegdheden te bepalen.

B.7. Aangezien de Commissie van beroep wordt beschouwd als een administratief rechtscollege dat uitspraak doet over jurisdictionele beroepen, was de Waalse decreetgever in beginsel niet bevoegd om de in het geding zijnde bepaling aan te nemen.

B.8.1. Op grond van artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen kan het decreet evenwel bepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid. Dat artikel dient in samenhang te worden gelezen met artikel 19, § 1, van dezelfde bijzondere wet dat, op het ogenblik van de aanneming van de in het geding zijnde bepaling, stelde dat, behoudens toepassing van artikel 10, het decreet de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 4 tot 9 regelt, onverminderd de bevoegdheden die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden.

B.8.2. Opdat artikel 10 toepassing zou kunnen vinden, is het vereist dat de aangenomen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest, dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is.

B.8.3. De aan de Commissie van beroep voorgelegde beslissingen betreffen aanvragen die, volgens artikel 5, 2°, van het besluit van 4 juli 1996 tot uitvoering van het decreet van 6 april 1995, betrekking hebben op een vroegtijdige hulpverlening, op de kosten voor huisvesting, dagonthaal, onderhoud, behandeling en opvoeding, op een plaatsing in gezinnen,

op bijstand om activiteiten van het dagelijkse leven te verrichten en op een begeleiding van de betrokkenen. Dergelijke beslissingen vereisen een beoordeling, die onder meer technische aspecten bevat, en die met name betrekking heeft op de vraag of de handicap van de aanvrager al dan niet valt binnen één van de categorieën die zijn opgesomd in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967 tot instelling van een Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, en op het bijzondere karakter van de behoeften en de situatie van de gehandicapte personen. De decreetgever vermocht in deze aangelegenheid te oordelen, zonder dat zijn beoordeling kennelijk onjuist is, dat het noodzakelijk was om een administratief rechtscollege op te richten dat multidisciplinair is samengesteld en het de beroepen toe te vertrouwen die gericht zijn tegen de beslissingen van het Agentschap, in plaats van het administratief beroep dat voordien aan de Minister werd toevertrouwd bij de artikelen 7, 10, 11 en 12 van het koninklijk besluit nr. 81.

B.8.4. De weerslag van de in het geding zijnde bepaling op de bevoegdheid van de federale wetgever kan marginaal worden geacht, vermits geen inbreuk wordt gemaakt op de bevoegdheid van de gewone rechtscolleges, die trouwens geen kennis namen van de in het geding zijnde aanvragen toen die aangelegenheid nog tot de bevoegdheid van de federale overheid behoorde.

B.8.5. Tot slot leent die aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde behandeling, aangezien de federale overheid zelf de in het geding zijnde beroepen aan specifieke regels heeft onderworpen toen die aangelegenheid nog tot haar bevoegdheid behoorde.

B.8.6. De eerste en de tweede prejudiciële vraag in de zaak nr. 2284 en de prejudiciële vraag in de zaak nr. 2295 dienen ontkennend te worden beantwoord.

B.9.1. Volgens de derde prejudiciële vraag in de zaak nr. 2284, brengt de in het geding zijnde bepaling een verschil in behandeling teweeg tussen, enerzijds, de personen die bij het W.A.I.G.P. een aanvraag hebben ingediend tot tegemoetkoming voor een gespecialiseerde studie- of beroepsoriëntering, een beroepsopleiding, het uitoefenen van een beroepsbezigheid, de sociale integratie en de inschakeling in het arbeidsproces, of een materiële hulp (artikel 5.1 van het besluit van 4 juli 1996) en, anderzijds, de personen die bij het W.A.I.G.P. een aanvraag hebben ingediend tot tegemoetkoming voor een vroegtijdige hulpverlening, voor de

kosten voor huisvesting, dagonthaal, onderhoud, behandeling en opvoeding, voor een plaatsing in gezinnen, voor een bijstand om activiteiten van het dagelijkse leven te verrichten of voor een begeleiding (artikel 5.2 van het besluit van 4 juli 1996). Terwijl de beroepen van de eerste categorie bij de gewone rechtscolleges moeten worden ingediend, vallen die van de tweede categorie onder de bevoegdheid van de in het geding zijnde Commissie van beroep en, in voorkomend geval, van de Raad van State.

B.9.2. Een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, is op zich niet discriminerend. Van discriminatie zou slechts sprake kunnen zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die regels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.9.3. Het verschil in behandeling is gegrond op het onderwerp van de beroepen. Om de in B.8.3 uiteengezette motieven vermocht de decreetgever van oordeel te zijn dat het specifieke karakter van de in het geding zijnde beslissingen verantwoordde dat de bevoegdheid om ze te nemen, beter aan een multidisciplinaire commissie veeleer dan aan de rechtscolleges van de rechterlijke orde zou worden toegewezen. Bovendien kunnen de jurisdictionele beslissingen van deze commissie worden aangevochten voor de Raad van State.

B.9.4. De derde prejudiciële vraag in de zaak nr. 2284 dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 22 van het decreet van het Waalse Gewest van 6 april 1995 betreffende de integratie van gehandicapte personen schendt noch de bevoegdheidverdelende regels, noch de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 30 april 2003.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior